

Einde D'66

Met D'66 is het nog niet officieel afgelopen. Ook de democraten – zelfs zij – bleken tenslotte door zelf gemaakte reglementen te worden verhinderd om tot een duidelijke uitspraak te komen. Maar op het dit weekeinde gehouden congres kwam toch al zonder meer vast te staan, dat de meerderheid van de leden er niets meer in ziet. D'66, de enige, echte nieuwe partij van betekenis, die ineens pijsnel omhoog schoot en daarna bijna weer even snel omlaag stortte, is niet meer. Alleen op het officiële overlijdensbericht zullen we nog tot het voorjaar moeten wachten.

D'66 had aanvankelijk de aantrekkingskracht van Van Mierlo „Wij tegen de kinglykracht van het nieuwe; vooral de rest” deed het goed. Maar ook Van Mierlo kreeg gaandeweg door dat dit niet vol te houden was. De partij moest ergens haar plaats krijgen. Van Mierlo zocht die plaats bij de PvdA en de PRR. Daar hoorde D'66 ook thuis.

De grote fout was echter, dat D'66 de eigen kiezersaanhang niet tegelijk duidelijk maakte, dat er toch wel degelijk verschillen bleven. Dat kon kennelijk niet omdat een deel van de partij zich toch wel heel dicht bij de PvdA voelde staan, terwijl een ander deel D'66 als een vooruitstrevende middenpartij met een links-liberale signatuur wilde blijven zien.

Toen de kiezers, als gevolg van die tegenstelling, geen „eigen gezicht” van D'66 meer konden ontdekken, zijn ze elders, links en rechts, een nieuw politiek onderkomen gaan zoeken en daar zullen ze voorlopig blijven.

Toch laat D'66 wel een leemte achter. Voor het kabinet ontstaat, straks ook officieel, de vreemde situatie, dat het een aantal bewindslieden zonder politiek achterland telt. De progressieve combinatie wordt uitgedund en de PvdA zal het hierin, enkel met de radicale PPR, een stuk moeilijker krijgen.

Ook komt er nu een witte vlek op de partijpolitieke kaart. Er zijn vooruitstrevende kiezers, die zich zeker niet bij de VVD, maar ook niet bij PvdA, de PRR of de confessionele partijen thuis voelen. Voor hen en voor degenen, die nog eens in die situatie komen, is er nu geen geschikt politiek tehuis meer. Misschien komt er dat nog weer eens. Maar dan zal dat een andere partij met een andere naam en andere leiders zijn.